RUSKI INWALID

Nº 266.

ŚRODA. 14. Listopada 1817 rok.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Zawarcie. Wiadomości Kraiowe: z Kremenczuka. Królestwo Polskie. Wiadomości zagraniczne: Niemcy. Francyia. Angliia. Afryka. Rozmaite Wiadomości.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

z Kremenczuka, 20 Października.

Iego Cesarzewicowska Mość Wielki Xiąże *Michał* przybył tu pozawczora wieczorem i stanął w domu zaiętym przez Jenerała piechoty Barona *Saken;* gdzie mieli zaszczyt stawienia się przed I. C. M. Jenerałowie tu znayduiący się i inni woyskowi, iako też władze Cywilne i woyskowe. Nazaiutrz Nayiaśnieyszy podróżny po nabożeństwie na którem się znaydował w kościele katedralnym tuteyszym, był na paradzie pułku pieszego Połtawskiego i opatrywał półk 13 strzelców. Potem Iego Cesarzewicowska Mość oglądać raczył rozmaite tuteysze zaprowadzenia religiyne i naukowe, iako to szpitale, szkoły i t. d. był także w ostrogu gdzie się strzegą więznie; w Krukowie oglądał kommissoryiat. Mieli zasczyt bydz stawionemi przed I. C. M. rozmaici urzędnicy Cywilni, których Wielki Xiąże Imść przyiąwszy łaskawie, zasczycił rozmową swoią. O godzinie czwartey po południu Nayiaśnieyszy podróżny w zupełnem zdrowiu udał się w dalszą podróż po trakcie ku Połtawie.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Rozkaz Dzienny do woyska Polskiego.

w Kwaterze Główney w Warszawie dnia $\frac{23}{4}$ Października 1817.

ZA NAYWYŻSZYM ROZKAZEM.

Postępuią na wyższe stopnie.

w Korpusie Artylleryi i Inżenierów z kompanii 1 lekkiey pieszey, Porucznik Tomasz Turski, na Kapitana klassy 2, z przeznaczeniem do kompanii 4 lekkiey pieszey.— Z kompanii 2 pozycyyney pieszey, Podporucznik Tomasz Polakiewicz na Porucznika, z przeznaczeniem do kompanii 1 lekkiey pieszey.— Z dyrekcyi arsenału składowego w Warszawie, Porucznik Iózef Pruski, na Kapitana klassy 2.

Przeniesieni zostaią.

Pod-Dyrektor Artylleryi w Twierdzy Zamościa, Kapitan klassy 2 Cichocki, do kompanii 2 pozycyyney pieszey.— Z dyrekcyi

Artylleryi, Podporucznik Turlin, do Dyrekcyi Arsenału składowego w Warszawie.

Przechodzi na Reformę.

w Piechocie z pułku 3 liniowego, Maior Albrecht.

Ma sobie daną Dymissyę.

w Piechocie z pułku 3 liniowego, Podporucznik Süsse.

Wykreślony zostaie z Kontrol.

Za nałog piiaństwa.

Przykommenderowany do pułku 1 liniowego, Kapitan Świniarski.

Otrzymuie żądaną Dymissyę.

Dla interessów familiynych.

w Korpusie Artylleryi i Inżenierów dowódzca Batteryi 1 lekkiéy konnéy, Kapitan Benedykt Tykel, z pozwoleniem noszenia munduru.

NACZELNY WÓDZ

(podpisano) KONSTANTY.

W. X. R.

Zgodno z Oryginałem
Generał, Szef Sztabu Głównego *Toliński.*

— *z Warszawy.* —

W dniu 4 b. m. odbył się w kościele Katedralnym *S. Iana* Seymik Szlachecki Powiatu Warszawskiego pod Laską IW. Michała Hrabi *Potockiego.* O godzinie 9 ranney po odbytém uroczystém nabożeństwie i odśpiewaniu *Veni Creator*, IW. Raymund *Rembieliński* Prezes Kommissyi Woiewództwa Mazowieckiego, zagaił posiedzenie ztosowną do przedmiotu mową; poczém odczytawszy Uniwersał Seymik zwołuiący i Nominacyią Marszałka, odebrał od niego przysięgę, po którey Marszałek po przeczytaniu Praw Seymiku należących i wystawiwszy cel zwołania Seymiku, zaprosił na Assessorów IWW. IX, Adama *Prażmowskiego* Biskupa Nominata Płockiego i Iana Kantego Hrabię *Załuskiego* Sędziego Appellacyynego Królestwa Polskiego, z któremi wspólnie wezwał W. Edwarda *Rakietego*, Kommissarza Administracyynego Woiewództwa Mazowieckiego obywatela Powiatu na Sekretarza do trzymania protokółu.

Wybór Posła na przyszły Seym po dopełnionem kreskowaniu prawie iednomyślnością padł na samego IW. Marszałka Seymiku, którego zgodnie wszystkich obywateli głosy do tey zaszczytney powoływały godności.— Po ogłoszeniu wybranego Posła w osobie IW. Michała Hrabi *Potockiego* obrani zostali większością głosów na członków Rady obywatelskiey Woiewództwa WW. Iózef *Bachmiński* dawniey Podprefekt Powiatu Warszawskiego, a teraz osiadły w tymże Powiecie Obywatel, i Iozef *Lachmanowicz* dotychczasowy Radca Powiatowy dziedzic maiętności *Bielawa.* Gdy potem spis Kandydatów na Urzędy Administracyyne i Sądowe był ukończony, IW. Marszałek oświadczywszy zamknienie Seymiku, zaprosił obywateli na Seymiku głosuiących na obiad, w czasie którego wniesione toasty Nayiaśnieyszego szczęśliwie nam Panuiącego Monarchy! Iego Cesarzewicowskiey Mości Naczelnego Wodza Woysk Polskich! i Namiestnika Królewskiego! z zapałem przez biesiaduiących spełnione zostały.

— Tegoroczny Iarmark walny Wszystkich Swiętych przez dzwony ogłoszony tu został dnia 3 b. m. o godzinie 12 w południe.

Gdy znaczna część zabudowań *Marywillu* podług artykułu 11 Postanowienia Namiestnika Królewskiego, z dnia 11 Lutego r. b. iuż mogła bydź urządzoną na skład towarów, wskazane więc zostały w nich sklepy kupcom zagranicznym, i przez nich są zaięte. Towary, które w zabudowaniach tych nie mogły bydź umieszczone, złożone zostały tymczasowie na komorze wodney lub lądowey; inne w składach prywatnych.

Tuteysza handluiąca publiczność wystawiła budy na placu wewnątrz zabndowań *Marywillu.*

Deputacyia Głowna Iarmaczna odbywa posiedzenia swoie co drugi dzień po południu od godziny 2 w Ratuszu nowym na Senatorskiey ulicy pod Nrem 462 naprzeciwko zabudowań w *Marywillu*,

Urząd Celny Iarmarczny, Bióro Stępla i Waga znayduią się wewnątrz zabudowań *Marywillu.*

Straż policyyna, i oddzielni dozorcy i stróże czuwaią nad bezpieczeństwem towarów wewnątrz zabudowań *Marywillu*, które w porze nocney dostatecznie latarniami oświecane bywaią. Oddzielne przedsięwzięto środki względem niebezpieczeństwa pożaru.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.

z Wiednia, 29 Października.

Dnia 26 b. m. umarł w tuteyszey stolicy sławny Botanik Baron *Zakken* maiąc wieku lat 91. Był professorem Botaniki i Chemii, Radcą spraw górniczych, i kawalerem orderu Węgierskiego Swiętego Stefana.

12. b. m. w przeciągu 8 sekund dało się czuć w *Bukareście* trzęsienie ziemi dosyć znaczne trzy razy.

z Frankfortu, 3 Listopada.

Seym rospoczął dzisiay posiedzenie swoie. Hrabia *Buol Schauenstein*, Minister prezyduiący, zagaił ony przemową, Baron de *Berekheim*, zastępuiący na seymie mieysce Barona *Berstert* w znaczeniu Ministra pełnomocnego I. K. M. Wielkiego Xięcia Badeńskiego, złożył swe listy wierzytelne.

P. *Bourmont* i Hrabia Caraman, syn, przeiechali tu dzisiay iadąc z Berlina do Paryża.

Od brzegów niższey Elby, 22 Października.

Zdaie się bydz rzeczą pewną: że Seym Norwegski nierozpocznie się iak aż dopiero w miesiącu Lutym. Sprawiedliwie należy się cieszyć z wyboru deputowanych, iaki nastąpił dotychczas; są to powiększey części ludzie pełni zasług, i maiący za sobą głos ludu; iest między nimi wiele woyskowych, i urzędników Cywilnych.

z Munich, 27 Października.

Król wydał postanowienie pad datą 8. b. m. tyczące się prawideł orderu *zasługi Obywatelskiey*. Według tego postanowienia, pierwsza klassa pomienionego orderu, będzie się składać z 24 członków zamiast 12. Druga klassa będzie miała 40 komandorów zamiast 24. Trzecia powiększy liczbę kawalerow do 160. Zadna proźba o ten order niebędzie przyymowaną tak iak pierwiey. Będzie osóbna rada tego orderu, która zawiadomioną zostanie przez należyte władze, o liczbie osob mogących się o ten order ubiegać. A po wysłuchaniu zdania rady, Król ozdobi tym orderem osoby przedstawione. Co zaś do 4 klassy takowego orderu, tę Król będzie pozwalał osobom przedstawionym przez Ministrów.

Francyia.

z Paryża, 29 Października.

Iedna z gazet Bruxelskich donosząc o powrócie z Rossyi kilku niewolników woyny, powiedziała, iż iescze została wielka ich liczba w tem państwie. Nasze zaś dzienniki donoszą dzisiay, iż są upoważnione odpowiedzieć na takowy artykuł pomienioney gazety i donieść, że w całey rozległości Cesarstwa Rossyyskiego niema iuż zgoła niewolników woyny. Wszyscy ci, którzy mieli chęć powrocenia do oyczyzny swoiey, opuszczali Rossyią i wszelką pomoc do ułatwienia podróży otrzymywali od rządu.

— Król roskazał wydać dla Departamentu *de-la-Haute-Marne* na zapomogę summę 80,000 franków.

— Hrabia Osmond, poseł Francuzki w Anglii, znayduie się teraz za pozwoleniem swoiego dworu w Paryżu, i dnia wczorayszego miał posłuchanie u Króla.

— *Benjamin Constant* opuscza iuż dziennik le-*Mercure*. Mowią że przedsiębierze dzieło peryodyczne inne i koszta iego zupełnie na siebie iednego przyymuie.

— Reprezentacyia Opery *Danaides* powtarza się dotąd, i zawsze mnóstwo bywa widzów.

Iazda gwardyi Królewskiey, ma odbywać dnia iutrzeyszego wielkie manewra na równinach Villiers.

Minister skarbu i przychodów, czyni wielkie odmiany wbiórach pod zarządzeniem swoiem będących; takowe odmiany oparte na oszczędzeniu wydatków, maią wydać zbawienne skutki.

Anglija.

z Londynu, 31 Października.

Na teatrze tuteyszym opery, co dzień się odbywa dwie reprezentacyie, iedna dla klassy średniey mieszkańców Londynu, druga dla magnatów. Reprezenaacyia pierwsza poczyna się o godzinie 6, a kończy się o dziewiątey- Druga dla klassy wyższey poczyna się o pół do dziesiątey, a kończy się po północy.

Morillo znowu opuścił wyspę S. Małgorzaty; lecz pierwiey spustoszył zupełnie pola i wyniszczył bydło. Znowu on ma się udać na ląd stały, do czego są przyczyną powstańcy, którzy się przybliżyli do *Karrakas*. Strata iego na wyspie wynosi do 1000 ludzi.

Mak-Gregor z Amelii uda się do Baltimore. Kommodor *Ori* roskazał tym czasem wywiesić chorągiew Mexykańską.

Szczepienie ospy krowiey znacznie się rozszerza na wyspie *Ceylan* i bardzo dobre

czyni skutki; w roku przeszłym lekarze tameczni więcey iak 20,000 mieszkańców tey wyspy zasczepili onę.

Margrabia *Gastings* (Moira) woyskami swoiemi otoczył *Punę* stolicę *Peyszwy*, który musiał się poddać Anglikom. A wzakład spokoyności zupełney na przyszłość zdał im cztery główne twierdze, w iedney z tych znayduie się Archiwum państwa i inne rzeczy wielkiey ceny.

Afryka.

z Algieru, 24 Sierpnia.

Zaraza dotąd nieopuszcza tuteyszey krainy i straszne robi spustoszenia. Co dzień umiera w samym Algierze 200 ludzi. Ta klęska okropna do tego stopnia zmnieyszyła ludność w tem mieście, iż niema nawet ktoby pogrzebł umarłe ciała. Wielu mieszkańcow przez ostróżność opuścili miasto. Algier, co liczył pierwiey 100,000 mieszkańców, dziś niema połowy tego.

Wszyscy Ministrowie pierwszego Deia Algierskiego, wysłani są na wygnanie w rozmaite strony.

Przyczyna, dla którey Dey ostatni był niecierpiany od ludu, była ta, że się rodził pod Niesczęśliwą gwiazdą. Do iakiego stopnia iescze iak widać panuie tam zabobon. Z przyczyny to urodzenia pod niesczęśliwą gwiazdą, niepowiodło się mu w ostatniey woynie, dla teyże przyczyny wszczęła się zaraza w Algierze, i wszystkie inne klęski, które w ostatnich latach spodkały to miasto, przypisuią mieszkańcy tey straszney gwiezdzie, pod którą żyć począł dey *Omar Pasza*. Zreszta we wszystkim oddawano sprawiedliwość roztropnosci iego i męstwu. Dowodca buntu, tak go dobrze i skrycie prowadził, iż żadnego w rządzie przez to niezrobił zamieszania. Nowy Dey *Ali Pasza*, iest młody i piękny człowiek. Ludzie, którzy kupili byli ładunek wiadomego Hamburgskiego okrętu, zmuszeni zostali do powrócenia go właścicielom.

ROZMAITE WIADOMOSCI.

Slafacha Barnett Indyanin Krik miał następuiącą mowę do zgromadzenia naczelników tych dzikich ludzi:

„Współziomkowie moi! — Bóg nas czerwonych i białych Amerykanów stworzył, „żebyśmy na iedneyże wyspie mieszkali. Odtąd Wszechmocny wyrzekł: *Zyycie razem.* „Dlaczegożeśmy połączyli się z ludzmi z zawód słonych przybyłemi? Dlaczegośmy połączyli się z Anglikami?— Wychowuymy „dziatki nasze dla celu, dla iakiego ie Bóg „stworzył.— Możemy żyć bez czerwonych „sukni, i ich pomocy. Zasiewaymy i pożywaymy ziarno nasze. Gdy nam Bóg dawał „tę ziemie, powiedział: *Zostawicie tu „kości wasze.* To on wyrzekł do tych, „którym dał grunta. Sądzę, iż ieden tylko „iest Bóg, i że Bóg iest sprawiedliwy. Ieśli „prostą drogą iśdź na tym świecie będziemy, zbawi nas na drugim. Dane nam przez „niego świeże krynice płyną ieszcze, i są „tam ieszcze ścieszki, które krokami poczciwych ludzi kieruią. Małe poięcie moie, „aczkolwiek iest ograniczone, mowi mi na „widok wszystkich tych rzeczy, że są „dziełem Boga.—Gdy biały lud zawitał do „nas pierwszy raz, Duch wielki zakazał „nam mięszać się z nim; iednak pomieszaliśmy się. i dla uniknienia żalu z rozłączenia męża od żony, oyca od dzieci, brata od siostry pozwolił płynąć w żyłach „naszych krwi zmięszaney. Musiemy w „takim stanie pozostać. gdyż Bóg, który „iest nad nami, chce tego. Jenerał *Washington* pszewyższył w sławie wszystkich innych ludzi; ale zmięszanie krwi naszey i połączenie części siły naszey z iego „siłą nie mało się do tego przyłożyły. „Współziomkowie moi! wiadomo wam, „wam, którzy znacie nieco nieszczęsną historyią oyczyzny naszey, iak zwolna działał, dopoki dzielne prawice oycow naszych były przeciw niemu wymierzone, a „iak szybko działał, gdy się z nami wódką „dzielic zaczął. Byliśmy przedtem ludem „w iedności żyiącym.

Dzienniki Paryzkie ogłosiły, ile było przez lat 10 osób rozumu obłąkanego w *Bicetre* i *la Salpetriere*, to iest, 4958, między któremi 2154 mężczyzn, z 2804 kobiet, Uważano zaś, iż między temi, którzy stracili rozum przez wpływ politycznych zdań i wypadków, mężczyźni tchnęli arystokracyą, a kobiety demokracyą.

W Peterzburgu

w Drukarni woienney Głównego sztabu IEGO CESARSKIEY MSCI.